

ФЕСТИВАЛЬ ФЕСТИВАЛІ

В кулуарах Будинку кіно я майже випадково познайомилась із Жоржем Боллоном, продюсером фестивалю у Клермон-Феррані і, скориставшись нагодою, задала йому кілька питань:

- Які особливості фестивалю в Клермон-Феррані?

- Наш фестиваль практично найбільший фестиваль короткометражних фільмів за кількістю фільмів та учасників (близько 1200). Він має паралельно дві конкурсні програми: власне французька і міжнародна. До того ж французьких тут презентується чи не найбільше у Франції (близько 70). Оригінальна також його форма організації: дирекція - колективна, немає ані голови, ані якоїсь ієрархії. Серед фільмів художні переважають над документальними.

- А який основний критерій оцінки картин?

- Це перш за все оригінальність, власна точка зору. І ще важливо, щоб авторам було що сказати і була велика потреба висловитись.

- Короткометражний фільм - специфічний жанр. Яка його доля поза фестивалем?

- Розвиток цього різновиду кіно був нерівним. Скажімо, наприкінці 1970-х років він майже зникає з екранів телевізорів і кінотеатрів. Але останнім часом простежується справжня мода на короткометражні стрічки. Паралельно з фестивалем функціонував ринок, і це засвідчує реальний попит. Цими фільмами цікавляться і телебачення, і відеопрокат (випускаються спеціальні касети короткометражок). До того ж, ними опікується держава: засновано Національну Агенцію короткометражних фільмів. У деяких кінотеатрах проводяться сеанси цих кінострічок. Глядацьким попитом користуються і сам фестиваль у Клермон-Феррані.

- А як виник ваш фестиваль?

- Із клубу студентських робіт 1979 року. Спершу тут були лише французькі стрічки. Поступово він набрав силу, приваблював усе більшу аудиторію як глядачів, так і покупців, прокатників.

- Чи вперше ви на фестивалі "Молодість"? Які ваші враження і цілі стосовно нього?

- На фестивалі я вже втретє. Він має чимало спільного з Клермон-Ферраном: тут також жива атмосфера, багато молоді. Крім того, я зацікавився деякими фільмами як продюсер, але поки не

буду говорити, якими саме. Цей фестиваль - вихід на кінематограф східної Європи, один із найвагоміших. Та й кожен фестиваль цінний передусім своїми контактами, творчими обмінами, новими знахідками і перспективами.

Коментарі.

Після цієї розмови думка мимоволі поверталася до рідного фестивалю і, зокрема, до проблеми короткометражних фільмів в Україні. Жодного українського короткометражного фільму в конкурсній програмі не було. І тоді закономерно (хоча сумно), що наші дебюти представляє єдиний повнометражний фільм. Ним був "Двійник" А.Гуралія і О.Майстренка, чия наївна непрофесійність і претензія на комерційний глядацький фільм викликала зрозумілу реакцію публіки, що сприйняла це як пародію. Зізнання автора, що все це серйозно і розраховано на "нормальну", а не снобістську аудиторію - було справжнім одкровенням на прес-конференції. В інформаційній програмі були показані перші картини відомих майстрів: Б.Івченка, Р.Балаяна, В.Кастеллі: вони мали право на спроби, помилки, сучасні молоді цього права не мають. І тоді насмішкою виглядає єдиний фестиваль справді міжнародного масштабу з назвою "Молодість", коли саме молоді кіномитці не мають можливості знімати в Україні.

Друге питання, що виникло після розмови, - доцільність нашого фестивалю. По-перше, чи варто змішувати докупи роботи студентські і дебютні, документальні й ігрові, повно- і короткометражні? Адже, якщо студентським роботам достатньо бодай зовнішньої оцінки і духу конкуренції, то дебютні роботи потребують ширшого виходу і, зокрема, ринку, прокату. У них різні запити, і це важливо. Власне, заради чого організовується фестиваль, коли він не має наступного кроку, майбутнього для презентованих фільмів. Просто заради одноразового показу для нечисельної публіки (до того ж, паралельно з ретроспективами відомих майстрів, що "зманюють" критиків і глядачів) і кількох призів, неprestижних за світовими оцінками? Не дуже вірогідним є також вихід на ринок східної Європи та колишнього Союзу, бо якраз фільми цих регіонів представляють меншість, порівняно із західною Європою. Отакі сумні роздуми навіяла ця мила розмова.

Надія Мірошніченко.

"Добре,
що виходить
оцей журнал..."

Чикаго, 24 грудня 1995.

Дорога пані Ларисо,

дякую за журнал "Кіно-Театр". Це дуже гарний журнал. Одна Ваша стаття в другому числі - "Леонід Осика. Шістдесятник" - подає повний образ розвою фільмового мистецтва в Україні, починаючи від тих шістдесятих років аж дотепер. Були гарні початки, але скоро все припинене. Припинене через тематику тих фільмів. Невільно було згадувати українську історію.

Тепер знову, вже за інших умов, мало що робиться у фільмовому мистецтві через брак грошей. Дуже шкода. Бо якраз добрими фільмами, мистецтвом, що промовляє до широких мас, можна б підкріпити приспане народне усвідомлення.

Добре, що принаймні виходить оцей гарний журнал, в якому обговорюються проблеми фільмового мистецтва і подаються інформації, що діється в цій галузі в інших державах.

Дуже цікава розмова з режисером Валерієм Більченком - "Не може бути іншого театру, крім авторського". Так, так, це є до певної міри правдою. Інакше бути не може, бо кожна людина є окремим світом сама для себе. Але коли авторська інтерпретація якоїсь теми настільки вузько суб'єктивна, що стає незрозумілою для середнього глядача, то така інтерпретація є хибною.

Розпитую, чи тут є який журнал про фільмову творчість, щоб Вам вислати, але поки що безуспішно. Американська фільмова продукція є в руках приватних заробіткових компаній. Тому вона є найгіршою у світі. Деморалізують вони не тільки населення нашої Америки, а й увесь світ. Широкий світ знає Америку головню після їхніх дуже поганих фільмів.

Час від часу тут озиваються голоси, що треба припинити цей сором, що творять для Америки вузький круг приватних компаній, але це скоро минає. Долар є тут великим паном. Тут всього повно, бо це багата країна, але все на продаж.

Немає ідеального державного устрою. А немає його тому, що людина сама є дуже недосконалою. Як є якась можливість, то все тільки індивідуально для себе, а нехай чорт забере всіх решта. Видно це наочно тепер в Україні, коли старого правопорядку ВЖЕ немає, а нового ЩЕ немає, як безоглядно грабують спільне державне майно поодинокі одиниці.

Треба однак сподіватися що це мине. Прийдуть кращі умови для фільмової продукції в Україні, то Ви підтримуйте вогник, принаймні Вашим гарним журналом. Бажаю Вам успіхів у Вашій праці.

З пошаною Василь Качуровський.